

Anlæg af træartsforsøg 1964/65 Bregentved skovdistrikt. Nyskov afd. 18.

SFF-Anlægsrapport Nr. 135 - Forsøgsnr. 1003

Bang, C.

Publication date:
1966

Document license:
[Andet](#)

Citation for published version (APA):
Bang, C. (1966). *Anlæg af træartsforsøg 1964/65 Bregentved skovdistrikt. Nyskov afd. 18. SFF-Anlægsrapport Nr. 135 - Forsøgsnr. 1003.*

STATENS FORSTLIGE FORSØGSVÆSEN

POSTADRESSE: SPRINGFORBI

TELEFON: BELLEVUE 162

Forsøg nr. 1003

Anlægsrapport nr. 135

Anlæg af træartsforsøg 1964/65

Bregentved skovdistrikt

Nyskov afd. 18

C. Bang

April 1966

Forsøg nr. 1003
Anlægsrapport nr. 135

Anlæg af træartsforsøg 1964/65
Bregentved skovdistrikt
Nyskov afd. 18

C. Bang

April 1966

Til supplerings af de få træartsforsøg her i landet er der i efteråret 1964 og foråret 1965 anlagt et nyt træartsforsøg bestående af 12 gennemgående træarter, udplantet på 13 arealer, 8 i Jylland, 4 på Sjælland og 1 på Lolland, se oversigtskortet side 3.

Formålet med dette nye forsøg er i første række at sammenligne de forskellige træarters vækst i forskellige egne af landet. Såfremt forsøget ved tidspunktet for første udhugning er tilstrækkelig komplet, er det meningen at indlægge faste prøveflader i parcellerne.

Plantematerialet - i videst mulige omfang "standardprovenienser", jfr. DST 1957, side 544 - blev tiltrukket i Egelund planteskole; dog indkøbtes planterne af *Abies grandis* og japansk lærk, samt et mindre parti suppleringsplanter af *Abies nobilis* udefra.

De indgående træarter og provenienser er:

Alm. ædelgran	Viborg F. 329 d
<i>Abies grandis</i>	Comox, Vanc.Isl., B.C.
<i>Abies nobilis</i>	Frijsenborg F. 240 b
Japansk lærk	Boller F. 22
Rødgran	Rye Nørskov F. 300
Sitkagran	Frijsenborg F. 235 c
<i>Pinus contorta</i>	Courtenay, Oyster River, Vanc.Isl., B.C.
Fransk bjergfyr	Ålbæk klitplantage
Douglas	Wedellsborg Kongeskov F. 53 a
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Langesø F. 64 b
Eg	Zevenaar, Holland
Bøg	Lundsgård F. 128 a

Forsøget indledtes med såning af de første frøpartier i foråret 1960. I perioden 1962-65 henvendte forsøgsvæsenet sig til ialt 40 skovdistrikter med en forespørgsel, om man var interesseret i at påtage sig værtskabet for forsøget. Trods mange positive svar viste det sig umuligt at nå op på de 15 arealer, som man oprindeligt havde budgetteret.

Som følge af kravet om i parcellerne at have mulighed for at indlægge faste prøveflader til produktionsanalyse tilstræbtes en parcelstørrelse på 0.25 ha, således at det enkelte forsøgsareal blev ca. 3 ha. Da det enkelte forsøgsareal kan opfattes

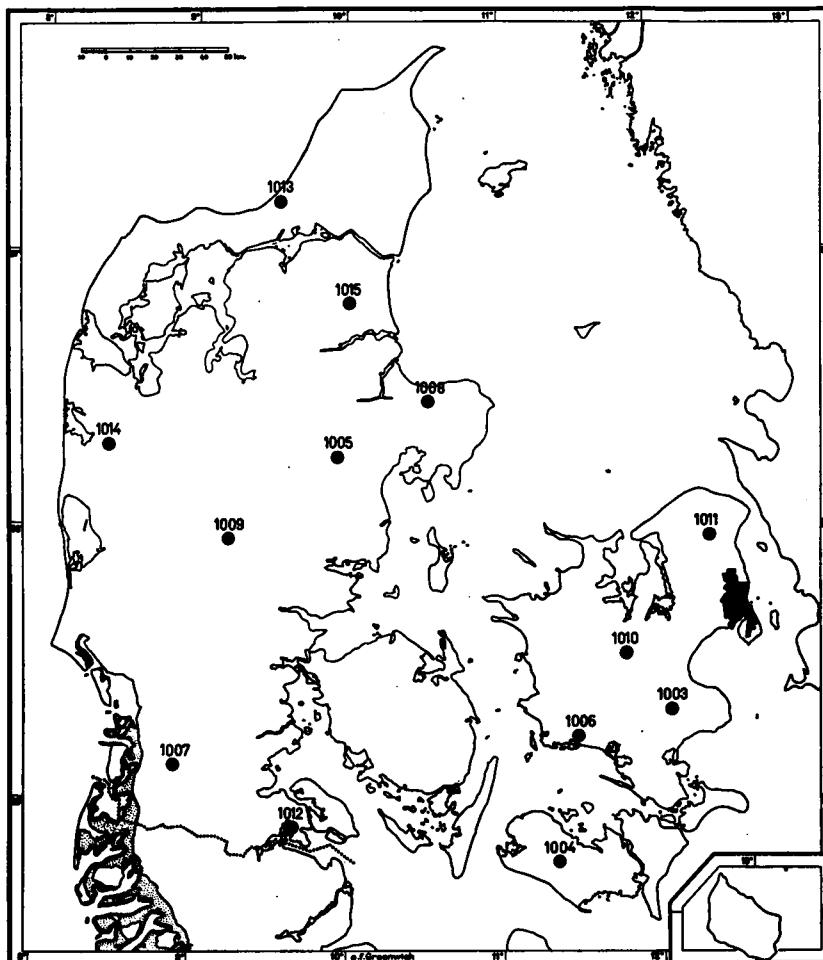
som én blok af forsøget, og der således ingen gentagelsesparceller er i almindelig forstand, må der stilles skærpede krav til arealernes ensartethed i henseende til terræn, jordbund og tidligere benyttelse. Som følge heraf måtte flere af de tilbudte arealer udgå.

Den endelige udvælgelse af arealerne samt den foreløbige parcelindlæggelse foretoges af forstander, dr. E. Holmsgaard.

Planteafstanden er principielt fastsat til 1.3 x 1.3 m for nåletræarterne og 1.3 x 0.65 m for løvtræarterne. Disse afstande har i nogle tilfælde måttet ændres efter de lokale forhold - f.eks. en forkultur plantet på en fra 1.3 m afvigende rækkeafstand - dog således at plantetallene pr. ha, henholdsvis ca. 6.000 og ca. 12.000, er bibeholdt.

Parcelfordelingen er i alle forsøg sket ved lodtrækning, dog med den begrænsning, at træarter uden skærm i visse tilfælde er holdt samlede.

Når anlæg og efterbedring har fundet sted, i samarbejde og efter aftale med forsøgsvæsenet, vil værtsdistrikterne have en udstrakt dispositionsfrihed vedrørende arealernes videre behandling; i princippet kun begrænset af, hvad kravet om god skovdyrkning dikterer, se dog under afsnittet "Aftaler med værtsdistriktet" side 5.

Figur 1. Træartsforsøget 1964/65.

De 13 forsøgsarealer er

1003	Bregentved	1010	Skjoldenæsholm
1004	Christianssæde	1011	Stenholt
1005	Frijsenborg	1012	Sønderborg
1006	Holsteinborg	1013	Tranum
1007	Lindet	1014	Ulborg
1008	Løvenholm	1015	Willestrup
1009	Randbøl		

Forsøgsvæsenet henvendte sig til Bregentved skovdistrikt ved skrivelse af 7/3-63 (FFJ nr. 428-1963). Forsøgsarealet stilledes til rådighed ved telefonisk besvarelse heraf. Arealet blev besigtiget og godkendt af dr. E. Holmsgaard den 27/5-63 (målebog nr. 644). Parcelindlæggelsen samt træarternes fordeling til parceller foretoges den 9. og 11. februar 1965.

Arealet

Forsøgsarealet i Nyskov (XII) afd. 18 er af terræn plant, praktisk taget horizontalt og lavtliggende (ca. 1 m over den tilstødende Tryggevælde å). Jordbunden er ler.

Arealets tidligere benyttelse var rødgran, plantet 1918-1921, hvis afvikling begyndte med stormen i 1956. De sidste graner fjernedes i foråret 1962. En forkultur af hvidel er plantet i årene 1958-62 à 3 øst-vest gående striber. Den ældste, midterste stribe omfatter parcel 5 og 6 samt nordlige halvdel af parcellerne 10 og 11. Den sydlige halvdel af parcel 10 er en med disse elle jævnaldrende bevoksning af ægte kastanje. Sydlige halvdel af parcel 11 tilhører den sydlige og yngste forkulturstribe, som iøvrigt indeholder parcellerne 7, 8 og 9. Den nordligste og i alder mellemste forkulturstribe omfatter parcellerne 1, 2, 3, 4 og 12.

Bortset fra det vedrørende forkulturen nævnte er der ingen væsentlige forskelle mellem parcellerne.

Arealet grænser i nord til et egeproveniensforsøg, anlagt 1935-36, i vest til en 25 m bred bræmme af ung bøg, i syd til mellemaldrende ask og i øst til mellemaldrende bøg.

Kulturforberedelse

Der foretoges en tynding og oprisning af elleforkulturen. For de 2 fyrreparcellers vedkommende afskrælledes tørv, ca. 40 x 40 cm, før plantning.

Plantning

Planterne ankom med lastbil fra Egelund planteskole den 29/4-65. Deres tilstand ved ankomsten var overvejende god; dog fandtes grandis- og lærkeplanterne at være noget tørre.

Plantningen udførtes i tiden 29/4-7/5 1965; plantemåde: spadeskripping. På grund af forkulturens rækkeafstand (1.25 m) ændredes den oprindeligt fastsatte planteafstand til for nåletræarterne: 1.25 x 1.35 m, og for løvtræarterne: 1.25 x 0.70 m. Dato for og vejrlig under plantningen af de enkelte parceller fremgår af tabellen side 6.

Forsøgsvæsenets tilsynsførende under plantningen var forstkand. C. Bang. Notater vedrørende arbejdet er indført i målebog nr. 1003-1.

Til udfyldning af områderne mellem parcellerne indbyrdes, og mellem parcellerne og afdelingsgrænsen har distriktet ladet plante følgende: mod øst ud til åen: sitkagran; mellem parcellerne nr. 5, 7, 8 og 11: alm. ædelgran; og mellem parcel 12 og parcellerne 1-3: *Abies grandis*.

Kultur-	Tynding og oprisning af forkultur	kr. 1740
udgift	Plantning	- 2614
.	Planteværdis	- 5010
		<hr/>
		Ialt kr. 9364

Revisioner Den første revision efter plantningen fandt sted den 12. og 13. oktober 1965 og omfattede måling af planternes højdetilvækst for 1965, en opgørelse af planteafgangen med henblik på en eventuel efterbedring, samt måling af skærmen over parcel 5, 6, 10 og 11 (den ældste forkulturstribe). Arbejdet udføres af forstkand. J. Sjolte Jørgensen og C. Bang. Arealmålingen foretoges d. 17. og 18. december 1965 af forstkand. O. Kjersgård og C. Bang. Iagttagelserne er indført i målebog nr. 1003-1; resultater findes i tabellen side 6.

Næste revision vil finde sted om ca. 2 år.

Aftaler med

værtsdistriktet Det regelmæssige tilsyn med forsøget påhviler forsøgsvæsenet.

Distriktet underretter hurtigst muligt forsøgsvæsenet om eventuelle alvorlige uregelmæssigheder ved forsøget.

Af hensyn til forsøgets karakter er det ikke muligt at hugge juletræer eller klippe pyntegrønt i forsøget.

Under hensyntagen til kravet om almindelig god skovdyrkning træffer distriktet alene bestemmelse om arten og omfanget af skovdyrkningsmæssige foranstaltninger, således afvanding, rensning (mekanisk eller kemisk) af ukrudt og skrup, bekæmpelse af skadelige insekter og svampe, samt tynding, respektive fjernelse, af skærmen. Undtaget fra denne dispositionsfrihed er efterbedringsarbejder, som kun må foretages i samråd med forsøgsvæsenet.

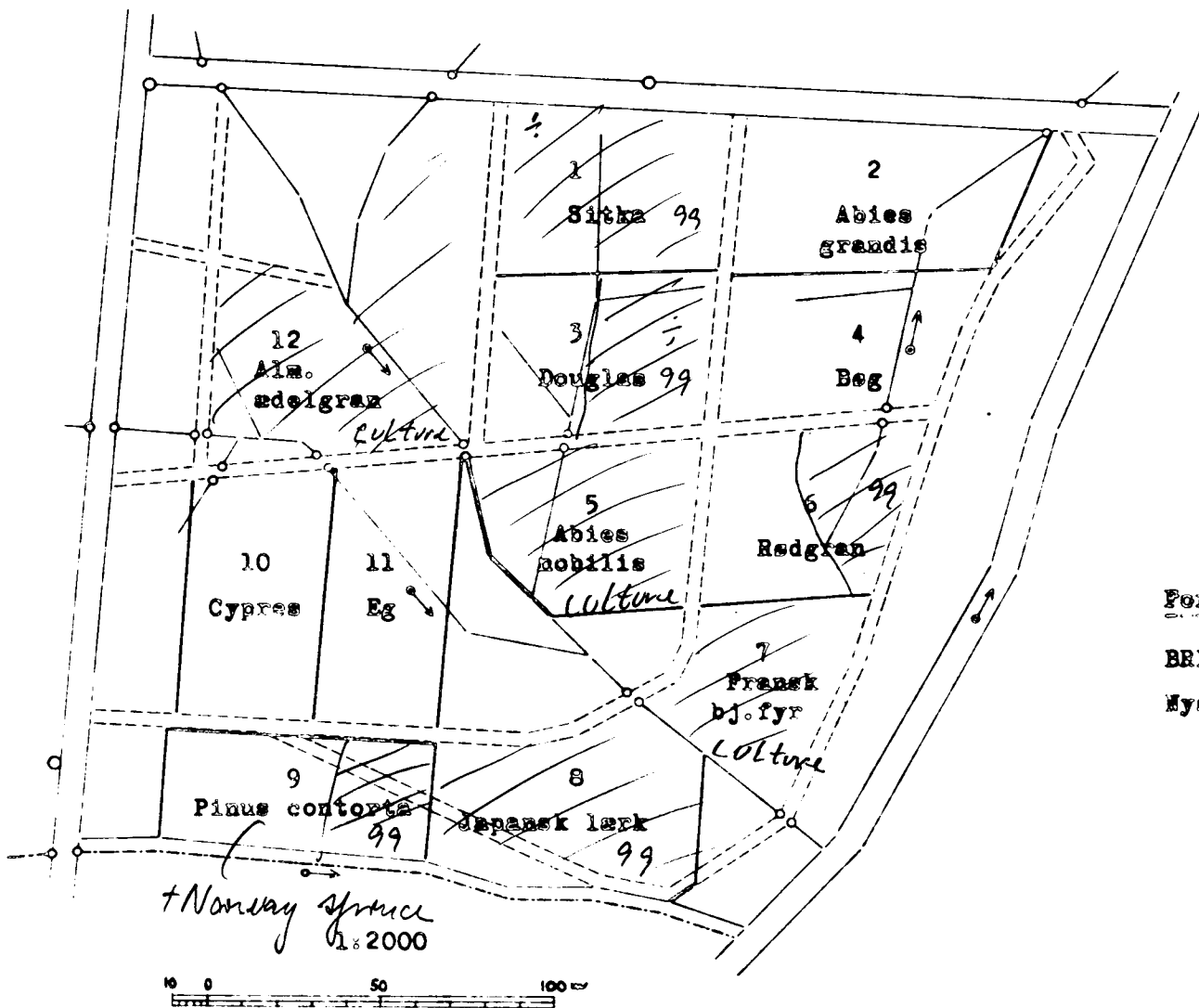
Forsøgsvæsenet udbeder sig oplysninger om de iværksatte arbejders art, på hvilken måde de er udført, hvad de har kostet, og hvilke parceller de har berørt. Desuden ved indgreb i skærmen: den omtrentlige størrelse af den foretagne massereduktion samt den eventuelle værdi heraf. Skemaer til brug for disse oplysninger, der indtil videre tilsendes forsøgsvæsenet én gang årligt, er tidligere udsendt og vil fortsat kunne rekvireres.

Vedrørende anlæg af træartsforsøg (forsøg nr. 1003), Bregentved skovdistrikt, 1964/65.

Træart	Parcel nr.	Areal ha	Plantet dato	Vejrlig ved plantning	Plante- alder	Antal planter	Planterne lev. fra	Plante- afgang %	Overstander- masse m ³ /ha
Alm. ædelgran	12	0.256	3/5	Sol, kraftig blæst, tørt	2/2	1595	Egelund 197	0	-
Abies grandis	2	0.361	30/4-1/5	Sol, svag vind, tørt	1/2	1525	Danplanex	12.3	-
Abies nobilis	5	0.267	3-4/5	Sol, kraftig blæst, tørt	2/2	1485	Egelund 199	29.9	30
Japansk lærk	8	0.332	30/4	Sol, svag vind, tørt	2/1	2025	Danplanex	55.4	-
Rødgran	6	0.270	3/5	Sol, kraftig blæst, tørt	2/2	1520	Egelund 157	0.9	37
Sitkagran	1	0.306	4/5	Soldis, kraftig blæst, regn efter kl. 14	2/2	1700	Egelund 146	1.1	-
Pinus contorta	9	0.251	6-7/5	Overskyet, stille, tidvis regn	2/0	1715	Egelund 213	34.4	-
Fransk bjergfyr	7	0.220	5-6/5	Overskyet, svag vind, tidvis regn	2/0	1565	Egelund 212	38.4	-
Douglas	3	0.288	29/4	Sol, svag vind, tørt	2/1	1555	Egelund 174	9.5	-
Cypres	10	0.278	30/4	do	2/2	1495	Krogerup	15.9	33
Eg	11	0.267	4-5/5	Overskyet, aftagende vind, regn	2/0	3050	Egelund 152	4.0	22
Bøg	4	0.270	5/5	Overskyet, svag vind, fugtigt	3/1	3080	Egelund 169	13.1	-

Nord

Forsøg nr. 1003

BREGENTVED SKOVDISTRIKT

Nysekov afd. 18

